

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR	11
GİRİŞ	13

BİRİNCİ BÖLÜM

YAPAY ZEKÂNIN TARİHSEL GELİŞİMİ, KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ, SINIFLANDIRILMASI VE YARGI ALANINDA KULLANIMI

I. TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİNİN ÖNEMLİ ÖRNEKLERİ	17
A. Thomas Hobbes-Yapay Hayvan.....	22
B. Vaucanson-Mekanik Ördek.....	22
C. Asimov-Ben, Robot	23
D. Turing Testi	24
E. Dartmouth Konferansı	25
F. Eliza	26
G. Yapay Zekâ Kışı.....	26
H. Deep Blue.....	27
I. AlphaGo	27
İ. ChatGPT	27
II. TANIM	29
III. SINIFLANDIRMA.....	35
A. Dar Yapay Zekâ	36
B. Genel Yapay Zekâ.....	37
C. Süper Yapay Zekâ	38
IV. YAPAY ZEKÂyla BAĞLANTILI KAVRAMLAR	39
A. Makine Öğrenmesi.....	39
1. Gözetimli Öğrenme.....	42
2. Gözetimsiz Öğrenme.....	43
3. Pekiştirmeli Öğrenme	43

B. Derin Öğrenme	44
C. Robot	48
D. Algoritma	51
V. YARGI ALANINDA YAPAY ZEKÂ KULLANIMI	53
A. Genel Olarak	53
B. Yapay Zekânın Yargı Alanında Kullanımının Katkıları ve Doğurabileceği Sakıncalar	57
1. Olumlu Yönleri	57
2. Potansiyel Riskler	59
3. Hukuki Formalizm ve Hukuki Realizm Çerçevesinde Yargı Alanında Yapay Zekânın Kullanımı	62
VI. YARGI ALANINDA YAPAY ZEKÂ TÜRLERİ	64
A. Hâkime Yardımcı Yapay Zekâ	65
B. Kararları Tahmin Eden ve Karar Taslakları Hazırlayan Yapay Zekâ	71
C. Robot Hâkimler	73
1. Genel Olarak	73
2. Robot Hâkimlerin İnsan Hâkimlerin Yerini Alıp Alamayacağı Sorunu	78

İKİNCİ BÖLÜM

ADİL YARGILANMA HAKKI AÇISINDAN YAPAY ZEKÂ TEKNOLOJİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

I. YAPAY ZEKÂ TEKNOLOJİLERİNİN İNSAN HAKLARI HUKUKUNA ETKİSİ	85
A. Genel Olarak	85
B. Uluslararası ve Ulusal Belgelerde Yapay Zekâ ve İnsan Haklarının Korunması	92
1. Uluslararası Belgeler	93
a. Yargı Sistemlerinde ve Çevrelerinde Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Etik Şart	94
b. OECD Yapay Zekâ Konseyi Tavsiyesi	97
c. Diğer Uluslararası Belgeler	98
d. AB Yapay Zekâ Tüzüğü'ne Göre Risk Sınıflandırması	100
2. Ulusal Belgeler	103
a. Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi	105
b. İnsan Hakları Eylem Planı	107
c. Yargı Reformu Stratejisi	107

II. ADİL YARGILANMA HAKKI ÇERÇEVESİNDE YAPAY ZEKÂ	108
A. Devletlere Düşen Yükümlülükler	112
1. Negatif Yükümlülükler	112
2. Pozitif Yükümlülükler	113
B. Adil Yargılanma Hakkının Güvenceleri	119
1. Kanunla Kurulan Tarafsız ve Bağımsız Mahkeme.....	121
a. Kanunla Kurulma	121
b. Hâkimlerin Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı	125
aa. Bağımsızlık	125
bb. Tarafsızlık.....	127
cc. Hâkimlerin Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı ile Yapay Zekâ Arasındaki İlişki.....	128
aaa. Bağımsızlık ve Yapay Zekâ.....	128
bbb. Tarafsızlık ve Yapay Zekâ	132
ccc. Anayasa Çerçevesinde Bağımsızlık ve Tarafsızlık ile Yapay Zekâ İlişkisi	136
2. Mahkemeye Erişim Hakkı.....	139
3. Makul Sürede Yargılanma Hakkı	142
a. Genel Olarak	142
b. Yapay Zekânın Makul Sürede Yargılanma Hakkına Etkisi.....	145
aa. Makul Sürede Yargılanma Hakkı ve Hâkime Yardımcı Yapay Zekâ.....	146
bb. Kararları Tahmin Eden Yapay Zekânın Makul Sürede Yargılanma Hakkına Etkisi.....	149
cc. Robot Hâkim Uygulaması ile Makul Sürede Yargılanma Hakkı Arasındaki İlişki	152
4. Aleni Yargılanma Hakkı	156
5. Çelişmeli Yargılama ve Silahların Eşitliği İlkesi	162
a. Kavram.....	162
b. Çelişmeli Yargılama ve Silahların Eşitliği İlkesi Bağlamında Yapay Zekâ Uygulamaları.....	165
c. Kara Kutu Etkisi	168
6. Gerekçeli Karar Hakkı.....	173
7. Masumiyet Karinesi	180
a. Kavram.....	180
b. Yapay Zekânın Masumiyet Karinesine Etkisi.....	183

c. Öngörücü Polislik Uygulamaları ile Masumiyet Karinesi Arasındaki İlişki.....	185
8. Bir Suç ile İtham Edilen Kişiye Tanınan Haklar.....	197
a. İsnat Edilen Suçlama Hakkında Bilgilendirilme Hakkı.....	198
b. Savunmasını Hazırlamak İçin Gerekli Zamana ve Kolaylıklara Sahip Olma Hakkı	201
c. Kişinin Kendisini Bizzat Savunma veya Avukat Yardımından Yararlanma Hakkı	206
aa. Bizzat Savunma Hakkı	206
bb. Avukat Yardımından Yararlanma Hakkı	208
d. Tanıkların Dinlenmesinde Hak Eşitliği ve Tanığı Sorguya Çekme Hakkı.....	211
e. Ücretsiz Tercüman Hakkı.....	218
SONUÇ.....	223
KAYNAKÇA.....	229